

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Αδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Παρακολουθοῦσα ἀπό πολλῶν ἐτῶν τάς εἰς τόν περιβαλλοντικόν τομέα καταστροφικάς ἐν τῷ κόσμῳ ἐξελίξεις, ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, γρηγοροῦσα, πρωτοβούλως ὥρισε τήν ἀρχήν ἐκάστου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους ὡς ἡμέραν ἀφιερωμένην εἰς τήν Δημιουργίαν, εἰς τό περιβάλλον, καλοῦσα κατ' αὐτήν σύμπαντα τόν Ὁρθόδοξον καί τόν Χριστιανικόν κόσμον, νά ἀναπέμψη δεήσεις καί ἱκεσίας πρός τόν Κτίστην τῶν ἀπάντων, εὐχαριστηρίους μέν διά τό μέγα δῶρον τῆς Δημιουργίας, ἱκετηρίους δέ διά τήν προστασίαν καί σωτηρίαν αὐτῆς ἀπό πάσης προσβολῆς ὀρατῆς ὑπό τῶν ἀνθρώπων καί ἀοράτου. Οὕτω, λοιπόν, καί ἐφέτος, κατὰ τήν εὐσημον ταύτην ἡμέραν, ἀπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὑπομιμνήσκομεν τήν ἀναγκαιότητα εὐαισθητοποιήσεως ὄλων ἐνώπιον τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων τά ὁποῖα ἀντιμετωπίζει σήμερον ὁ πλανήτης μας.

Ἡ σημερινή ραγδαία τεχνολογική πρόοδος καί αἱ δυνατότητες καί εὐκολίαι, τάς ὁποίας παρέχει αὕτη εἰς τόν σύγχρονον ἄνθρωπον, δέν πρέπει νά μᾶς ἀποπροσανατολίζουν, ὥστε νά μή ἀναλογιζώμεθα σοβαρῶς, πρό ἐκάστου τεχνολογικοῦ ἐγχειρήματος, τάς ἐπιβαρύνσεις τάς ὁποίας αὐτό προκαλεῖ εἰς τό φυσικόν περιβάλλον καί εἰς τόν πολιτισμόν, καί ἐν γένει πάσας τάς συναφεῖς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νά εἶναι –καί ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι– λίαν ἐπικίνδυνοι καί καταστροφικαί διά τήν κτίσιν καί διά τήν ζωήν τῶν ἐμβίων ἐπὶ τῆς γῆς ὄντων.

Τήν ἀναγκαιότητα ταύτην, ἄλλωστε, διεκηρύξαμεν καί οἱ ἀδελφοί Προκαθήμενοι καί Ἱεράρχαι τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί κατὰ τήν ἐν εὐλογίαις συνελθοῦσαν κατὰ τόν παρελθόντα Ἰούνιον ἐν τῇ μεγαλονήσῳ Κρήτῃ ὑπό τήν προεδρείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον, ἐπισημάναντες ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς ὅτι «διά τῆς συγχρόνου ἀναπτύξεως τῶν ἐπιστημῶν καί τῆς τεχνολογίας, ἡ ζωή μας ἀλλάζει ριζικῶς. Καί ὅτι ἐπιφέρει ἀλλαγὴν εἰς τόν τρόπον ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπαιτεῖ ἀπό μέρους του διάκρισιν, ἐφ' ὅσον, ἐκτός τῶν σημαντικῶν εὐεργεσιῶν... εἴμεθα ἐπίσης ἀντιμέτωποι καί μέ τάς ἀρνητικὰς ἐπιπτώσεις τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου», μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ ἀπειλή ἢ καί ἡ καταστροφή τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Ἀπαιτεῖται συνεχῆς ἐγρήγορσις, κατάρτισις καί διδασκαλία, ὥστε νά γίνεται σαφῆς ἡ σχέσις τῆς σημερινῆς οἰκολογικῆς κρίσεως μέ τά ἀνθρώπινα πάθη τῆς

πλεονεξίας, τῆς ἀπληστίας, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς ἀρπακτικῆς διαθέσεως, τῶν ὁποίων παθῶν ἀποτέλεσμα καί καρπός εἶναι ἡ βιουμένη περιβαλλοντική κρίσις. Ἀποτελεῖ, ὡς ἐκ τούτου, μονόδρομον ἡ ἐπιστροφή εἰς τό ἀρχικόν κάλλος τῆς τάξεως καί τῆς οἰκονομίας, τῆς ἐγκρατείας καί τῆς ἀσκήσεως, τά ὁποῖα καί δύνανται νά ὀδηγήσουν εἰς τήν σῶφρονα διαχείρισιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἰδιαιτέρως, ἡ ἀπληστία διά τήν ἱκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν ὀδηγεῖ μετά βεβαιότητος εἰς τήν πνευματικήν πτώχευσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία συνεπάγεται τήν καταστροφὴν τοῦ περιβάλλοντος: «Αἶ ρίζαι τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως εἶναι πνευματικά καί ἠθικά, ἐνδιάθετοι εἰς τήν καρδίαν ἐκάστου ἀνθρώπου», ἐπεσήμανεν ἡ εἰρημένη Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνομένη εἰς τόν σύγχρονον κόσμον, «ὁ δέ πόθος τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῆς εὐημερίας καί ἡ ἄμετρος κατανάλωσις ἀναποφεύκτως ὀδηγοῦν εἰς τήν δυσανάλογον χρῆσιν καί τήν ἐξάντλησιν τῶν φυσικῶν πόρων» (Βλ. ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ κειμένου «Ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας»).

Συναφῶς, τελοῦντες σήμερον, ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τήν μνήμην τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλίτου, τοῦ μεγάλου τούτου στύλου τῆς Ἐκκλησίας μας, τό μνημεῖον τοῦ ὁποίου, ὅπως καί ἕτεροι θαυμαστοί ἀρχαιολογικοὶ χώροι ἐν Συρίᾳ καί ἐν τῷ κόσμῳ παντί, ὡς ὁ περίφημος τῆς ἀρχαίας Παλμύρας, συγκαταλεγόμενοι μεταξύ τῶν κορυφαίων παγκοσμίως μνημείων πολιτισμικῆς κληρονομίας, ὑπέστησαν τήν βαρβαρότητα καί τά δεινά τοῦ πολέμου, ἐπισημαίνομεν καί ἐν ἐξ ἴσου σημαντικόν πρόβλημα: τήν κρίσιν πολιτισμοῦ, ἡ ὁποία κατὰ τά τελευταῖα ἔτη ἀποβαίνει παγκόσμιος. Ἄλλωστε, Περιβάλλον καί Πολιτισμός εἶναι ἐννοιαί καί ἀξιαί παράλληλοι καί ἀλληλοπεριχωρούμενοι. Ὁ περιβάλλον τήν ἀνθρωπότητα κόσμος ἐδημιουργήθη διά τοῦ μονολεκτικοῦ προστακτικοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ «Γενηθήτω» (πρβλ. Γεν. α', 3,6,14). Ὁ πολιτισμός ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ προικισθέντος διά λογικοῦ νοός ἀνθρώπου, ὡς ἐκ τούτου δέ, καί ὁ πρὸς αὐτό σεβασμός εἶναι αὐτονόητος καί ἐπιβεβλημένος, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ ἀνθρώπος εἶναι καί τιμᾶται ὡς ἡ κορωνὴ τῆς Θείας Δημιουργίας.

Διό καί ὀφειλετικῶς ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ θησαυρίζοντος μοναδικήν παράδοσιν καί διατηροῦντος τάς εὐρύτερων παραμέτρων ἀξίας τῆς πολιτισμικῆς κληρονομίας, ἐφιστῶμεν τήν προσοχὴν πάντων τῶν ὑπευθύνων καί παντός ἀνθρώπου εἰς τήν ἀναγκαιότητα τῆς προστασίας, παραλλήλως πρὸς τό φυσικόν περιβάλλον, καί τῆς παγκοσμίου πολιτισμικῆς κληρονομίας, ἡ ὁποία εὐρίσκεται ἐν κινδύνῳ, ἐξ αἰτίας τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, τῶν πολεμικῶν συρράξεων ἀνά τήν ὑφήλιον ἀλλὰ καί ἄλλων αἰτίων.

Οἱ πολιτισμικοὶ θησαυροί, οἱ ὁποῖοι ὡς μνημεῖα θρησκευτικά καί πνευματικά, ἀλλὰ καί, ὡς διαχρονικὴ ἔκφρασις τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, ἀνήκουν εἰς ἅπασαν τήν ἀνθρωπότητα καί ὄχι ἀποκλειστικῶς εἰς τά κράτη ἐντός τῶν συνόρων τῶν ὁποίων εὐρίσκονται, διατρέχουν τούς αὐτοὺς κινδύνους πρὸς τό περιβάλλον καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ μέριμνα διά τήν προστασίαν τοῦ τε περιβάλλοντος καί τῶν ἀτιμῆτων ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ κρίνεται ἐπιβεβλημένη, διά τό εὖ ζῆν τῆς ἀνθρωπότητος ὀλοκλήρου.

Ἡ φθορά καί καταστροφὴ ἑνὸς πολιτισμικοῦ μνημείου μιᾶς χώρας πληγώνει τήν οἰκουμενικὴν κληρονομίαν τῆς ἀνθρωπότητος· ὡς ἐκ τούτου, εἶναι χρέος καί καθῆκον παντός ἀνθρώπου, ἰδιαιτέρως ὁμως ἐκάστου πεπολιτισμένου κράτους, νά

ένισχύση τά μέτρα προστασίας καί διατηρήσεως εἰς τό διηνεκές τῶν μνημείων αὐτοῦ. Ὅθεν, εἶναι ἀπαραίτητον πᾶσα συντεταγμένη Πολιτεία δικαίου καί νομιμότητος νά ἀποφεύγη ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν τήν ἀκεραιότητα τῶν «παγκοσμίων μνημείων» αὐτῆς καί ἀλλοιώνουν τάς ἀϋλους ἀξίας τάς ὁποίας ἕκαστον τούτων ἐκπροσωπεῖ.

Συνειδητοποιοῦντες τήν πανορθοδόξως διακηρυχθεῖσαν «μεγίστην εὐθύνην ἡμῶν νά παραδώσωμεν εἰς τάς ἐπερχομένας γενεάς βιώσιμον φυσικόν περιβάλλον καί τήν χρῆσιν αὐτοῦ κατά θείαν βούλησιν καί εὐλογίαν» (Ἐγκύκλιος Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου) καί ὅτι «ὄχι μόνον αἱ σημεριναί, ἀλλά καί αἱ μελλοντικάι γενεαί ἔχουν δικαίωμα ἐπί τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, τά ὁποῖα μᾶς ἐχάρισεν ὁ Δημιουργός» (ἀπόφασις Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου «Ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας»), προσκαλοῦμεν πάντας εἰς ἐπιστράτευσιν δυνάμεων, καί ἰδιαίτερος τῆς προσευχῆς, εἰς τόν ἀγῶνα διά τήν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος ὑπό τήν εὐρύτεραν ἔννοιαν αὐτοῦ, ἥτοι ὡς ἀρμονικὴν σύζευξιν φυσικοῦ καί ἀνθρωπογενοῦς πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος, καί ἰκετεύομεν τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὥστε μέ τάς πρεσβείας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου, τήν φωνήν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί τήν μεσιτείαν Συμεῶν τοῦ Στυλίου καί πάντων τῶν Ἁγίων, νά φυλάττῃ τόν κοινόν φυσικόν καί πολιτισμικόν οἶκον ἡμῶν ἀπό πάσης ἐπερχομένης ἀπειλῆς καί καταστροφῆς καί νά παρέχῃ ἀδιαλείπτως πλουσίως ἐκχεομένην τήν εὐλογίαν Αὐτοῦ εἰς αὐτόν.

Ἐν κατανύξει ψυχῆς καί ἐν προσευχῇ καρδίας, μετὰ πάντων τῶν πιστῶν, δεόμενοι τοῦ Δημιουργοῦ τῆς Κτίσεως, τῆς ὄρατῆς καί τῆς ἀοράτου, τῆς νοητῆς καί τῆς νοουμένης, νά χαρίζη «εὐκράτους καί ἐπωφελεῖς τοὺς ἀέρας, εὐμετρα δέ καί γαληνά τά ὑέτια ὕδατα, πρὸς δαψιλῆ καρποφορίαν τῆς γῆς» καί νά παρέχῃ εἰς τόν κόσμον ἅπαντα «εἰρήνην βαθεῖαν, εἰρήνην τήν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», ἐπικαλούμεθα ἐπί πάντας ἀνθρώπους καί ἐπί τόν Οἶκον τῆς γῆς τήν Χάριν καί τό ἄπειρον Ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἰβις' Σεπτεμβρίου α'
Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν